

Informacija

O STANJU IN MOŽNOSTIH RAZVOJA MALEGA IN DROBNEGA GOSPODARSTVA V OBČINI LJUBLJANA-ŠIŠKA

Uvodne ugotovitve

Malo gospodarstvo je tisto področje gospodarske aktivnosti, ki lahko zadovoljuje razne potrebe občanov, proizvodnje, hkrati pa ustvarjajo tudi pogoje za novo aktivno zaposlovanje. Vse večja tehnična delitev dela in uvajanje veliko serijske proizvodnje pa odpira tudi večje možnosti za razvoj malega gospodarstva. Proizvodna obrt se zato javlja predvsem kot dopolnilna proizvodnja industrijski proizvodnji.

Pod pojmom malo gospodarstvo razumemo naslednje aktivnosti:

- servisne obrate industrijskih organizacij združenega dela
- samostojne obrtnike, ki se v okviru svoje dejavnosti ukvarjajo s storitvami ali s proizvodnjo
- pogodbeno organizacije združenega dela

Dejavnosti občanov, ki opravljajo obrt kot postranski poklic, pa uvrščamo v drobno gospodarstvo.

Vzporedno z rastjo števila prebivalstva narašča potreba po osebnih storitvah, zato bi bilo v skladu z možnostmi sistematsko razvijati mrežo storitvenih servisov za pomoč občanom.

Ob premišljanju o razvoju malega gospodarstva ni več v ospredju dilema ali nam je taka usmeritev potrebna ali ne, temveč kakšna nam je potrebna in kako doseči večji razvoj te gospodarske dejavnosti. Predvsem je pozornost usmerjena na deficitarnost storitvene obrti, na kar nas opozarja tudi upadanje števila učencev v gospodarstvu.

Med vzroke, ki zavirajo uspešen razvoj malega gospodarstva, lahko uvrstimo:

- podrejen položaj obrtne dejavnosti v našem gospodarstvu
- neadekvatno obravnavanje in vrednotenje dela obrtnega delavca
- prehajanje obrtnih podjetij v industrijo in v druge gospodarske panoge
- administrativna dela, ki so zaradi pozitivne pravne zakonodaje v obrti predpisana, ter zaradi tudi drugih zahtevnih pogojev preobširna, hkrati povzročajo visoke stroške, ki še bolj znižujejo rentabilnost.

Zaradi vseh navedenih razlogov obrtno storitvena podjetja pa tudi samostojni obrtniki opuščajo storitveno dejavnost.

Obrt je v mnogih primerih zanimiva tudi za delavce, ki so na začasnem delu v tujini, bodisi kot storitvena ali proizvodna. Ob vsakoletnih organiziranih javnih razgovorih z delavci na začasnem delu v tujini o možnostih zaposlovanja in vlaganja v odpiranje obrtnih dejavnosti, so le-ti enostransko obveščeni, kar jih navaja pretežno na odpiranje obrtnih delavnic, ne pa v oblike širšega združevanja sredstev in dela v POZD.

Razmere v naši občini so takšne, da bi bilo koristnejše spodbujati združevanja sredstev in dela v ustanavljanje pogodbenih organizacij združenega dela, ki dajejo večje možnosti razvoja kot pa v klasično obrt. To dokazuje tudi 5 POZD, ki so ustanovljene na območju naše občine (TIBA, BELPLAST, LITEX, KANU, OFSET).

Posebnih ukrepov za združevanje dela in sredstev zdomcev skupščina občine Ljubljana-Šiška do sedaj ni sprejela.

I.

Sedanje stanje v občini Ljubljana-Šiška

Ob koncu preteklega leta je bilo po podatkih, ki jih imamo na razpolago, stanje v občini naslednje:

— Pregled družbenega sektorja obrti — po dejavnostih in panogah ter številu zaposlenih (tabela: 1)

— Pregled števila samostojnih obrtnikov, število pri njih zaposlenih delavcev, ter število oseb, ki opravljajo obrt kot postranski poklic. (Tabela: 2)

V tabeli 2 je zaradi lažje primerljivosti prikazano stanje v celotni zasebni obrti za leto 1976, 1977 in 1978. Razvidno je, da je največja koncentracija obrtnikov, (zaposlenih in oseb, ki opravljajo obrt kot postranski poklic) v predelovanju kovin, kamor vključujemo avtomehanike, avtokleparje in podobno.

Pregled obrti po KS: (tabela: 3)

Iz pregleda samostojnih obrtnih delavnic po krajevnih skupnostih ni mogoče ostro ločiti proizvodne obrti od obrti, ki neposredno zadovoljuje potrebe občanov, saj ime obrti ni hkrati tudi zagotovilo, da je določena obrt storitvena, oziroma v kakšnem obsegu je storitvena in v kakšnem obsegu proizvodna.

Iz razvrstitve samostojnih obrtnikov, avtoprevoznikov in gostincev po posameznih krajevnih skupnostih je razvidno, kje so posamezne obrtne dejavnosti najbolj zastopane, prav tako je tudi razvidno, da v nobeni krajevni skupnosti niso zajete vse obrtne dejavnosti.

Nezakonito opravljanje obrtne dejavnosti

Nezakonito opravljanje obrtnih dejavnosti je posledica, katere korenine segajo malo globlje. Po eni strani gre za neskladje v okviru teritorialne in profesionalne razporeditve obrti v občini, po drugi strani pa za zaostajanje obrti za rastočimi potrebami, ki jih narekuje dinamični demografski in socialni razvoj v naši občini. Odsotnost planskega instrumentarija je le pomanjkanje tehnološko-metodološkega postopka za odpravo posledic.

Pojav »šušmarjenja« tretirajo uporabniki kot objektivno nujnost spričo dejstev, da v sistemu ponudbe manjkajo tisti elementi (storitve, drobnoslužnostne, cenene usluge), ki jih večja aglomeracija obrtnih podjetij ne zagotavlja. Na tak način se uveljavlja šušmarjenje v popoldanskem času, ki ga doslej še nismo uspeli analizirati ne s strani ekonomske, socialne, še manj pa s strani zakonske regulative tega pojava. Četudi bi morali spričo večjega povpraševanja po oblikah teh storitev tolerirati stanje (ker ne moremo realizirati aдекватne ponudbe) pa ta pojav zahteva temeljite in radikalne pristope in rešitve. Ob vseh teh zahtevah pa dejstvo, da se za takšna dela najema več delavcev, kot ga dovoljujejo predpisi, da gre za neizpolnjevanje obveznosti do socialne in ekonomske varnosti delavcev itd., zahteva, da posvetimo urejanju tega problema večjo skrb.

Zaposlenost (tabela: 4)

Delo pri opravljanju raznovrstnih drobno storitvenih del zahteva obrtnega delavca širokega profila in prilagodljivega različnim delovnim nalogam, kadar pa dela za individualnega potrošnika — občana, se zahteva še posebna kvaliteta (vljudnost, potrpežljivost, itd.). Ker pa se pri tem ne dosega ustrezen dohodek, se tovrstne delavnice in tudi sami delavci preusmerjajo v proizvodnjo.

Iz pregleda števila zaposlenih v družbenem sektorju obrti je opazna stagnacija v primerjavi s preteklimi obdobji. Stagnacija je opazna prav tako iz pregleda števila učencev v gospodarstvu, izjeme so le posamezne obrtne dejavnosti, ki so za mlade najbolj zanimive in kjer je tudi možnost boljšega zaslužka. Mladina se ne vključuje v obrtno strokovno izobraževanje pred-

vsem iz razloga, ker v obrti ne vidi posebne perspektive. Dejstvo je tudi, da ostaja obrt brez visoko strokovnega kadra, saj le-ta takoj po končani šoli odhaja v industrijo oziroma v druge gospodarske dejavnosti. Pomanjkanje podmladka je še posebej pereč problem v tradicionalnih obrtnih dejavnostih. (tabela: 5)

Samostojni obrtniki, zaradi visokih nagrad, ki jih po predpisih morajo dajati učencem, tako v času, ko le-ti praktično delajo, kot v času, ko so v šolah, rajši zaposlujejo nekvalificirane delavce, ki si pridobijo polkvalifikacijo in obrtniku dosti več koristijo kot učenci.

Zaposlovanje v obrti poteka stihijsko brez resnejših družbenih pobud, ki bi izboljšale njen položaj.

II.

Analiza izvedene ankete — vprašalnika o poslovnem sodelovanju med OZD ostalih področij in enotami malega gospodarstva v občini Ljubljana-Šiška

Razvoj malega gospodarstva predstavlja tudi dopolnitev proizvodnih programov velikih OZD. Na sedanji stopnji razvoja malega gospodarstva ima pomembno vlogo tudi osebno delo s sredstvi, ki so lastnina občanov, ki mora potekati ob tesnem povezovanju z združenim delom in družbenimi sredstvi preko najrazličnejših oblik kooperacije in poslovnega sodelovanja.

Pomen povezovanja malega gospodarstva z velikimi organizacijami združenega dela je tudi v tem, da nastopa kot sestavni del velikih OZD s svojo proizvodnjo specializiranih dobrin v malih količinah in jih s tem osvobaja drobnih, zanje stranskih proizvodnih dejavnosti.

Kljub temu, da so že doslej poslovni interesi malega gospodarstva vodili OZD malega gospodarstva kakor tudi samostojne obrtnike v različne kooperacijske odnose z industrijskimi, gradbenimi in drugimi OZD, ugotavljamo, da še zdaleč niso izkoriščene vse možnosti in prednosti takega sodelovanja.

Posebno ne zasledujemo kvalitete in obseg poslovnih odnosov, razen pri uveljavljanju zakona o združenem delu. V življenje izpostavljamo razvijanje dohodkovnih odnosov, vlaganje OZD v malo gospodarstvo, posebej v proizvodne dejavnosti zasebnih obrtnikov, kjer bi s takimi vlaganji zagotovili organiziranje novih POZD, s tem pa optimalnost obsega poslovanja, racionalizacijo in specializacijo proizvodnje.

K sodelovanju za povezovanje organizacij združenega dela z enotami malega gospodarstva so bile poklicane vse OZD s področja naše občine, odziv pa je bil le 66-odstoten. Na podlagi izvedene ankete smo sicer dobili številčno povezanost obrti z ostalimi dejavnostmi gospodarstva, vendar pa iz odgovorov, ki so nam ga posredovale organizacije združenega dela, nismo mogli ugotoviti, na katere dejavnosti oziroma panoge so le-te v svojem proizvodnem procesu naslanjajo, kakor tudi ne, ali je to sodelovanje načrtovano s srednjeročnim planom razvoja, oziroma ali je sploh načrtovano.

Iz pregleda je razvidno, da le 15 delovnih organizacij pokriva potrebe po proizvodnih in servisnih storitvah v okviru lastne delovne organizacije. Prav tako je razvidno, da le 19 % potreb celotnega gospodarstva po proizvodnih storitvah ter 27 % po servisnih storit-

vah pokrivajo enote malega gospodarstva s področja občine Ljubljana-Šiška. Največji uporabniki navedenih uslug so s področja industrije, saj proizvodne storitve opravlja 472 ter servisne storitve 457 enot malega gospodarstva ali skupno 929, kar v skupni strukturi predstavlja 68 %.

Iz seštevka ponudnikov proizvodnih in servisnih storitev celotnega gospodarstva ugotovimo, da je 316 ali 23 % asociacij s sedežem v občini Ljubljana-Šiška oziroma 1056 — 77 % asociacij izven naše občine, kar pomeni, da niti 1/4 vseh uslug ne pokrivamo z lastnimi kapacitetami.

Pripomniti moramo, da gornja trditev ni najbolj točna, ker smo z anketo zajeli le področje občine Ljubljana-Šiška, ne pa tudi ostalih področij. Obstaja možnost, da naše enote malega gospodarstva opravljajo svojo dejavnost tudi na področju drugih občin, upoštevajoč dolgoletne tradicije, večletne pogodbenne odnose. Zato dejanske deficite enot malega gospodarstva samo na podlagi ankete težko dokončno ugotovimo.

III.

Program razvoja malega gospodarstva v občini Ljubljana-Šiška

Razvoj malega gospodarstva bo imel in že ima pomembno vlogo pri usklajevanju in učinkovitosti družbenoekonomskega razvoja v okviru družbenopolitičnih skupnosti. Drobna industrijska proizvodnja in storitev bodo tako v okviru združenega dela, kakor tudi v različnih oblikah samostojnega razpolaganja z delom in sredstvi v lasti občanov odigrali pomembno vlogo pri nadaljnjem razvoju gospodarstva v celoti.

Navzlic doseženemu napredku razvoja malega gospodarstva v občini pa je le-to v strukturi gospodarstva še vedno sorazmerno slabo zastopano.

Za realizacijo razvoja malega gospodarstva bo potrebno pozornost posvetiti:

— problematiki prostora, ob upoštevanju normativov,

— davčni politiki, ob upoštevanju varčevanja in financiranja iz tega,

— kreditni politiki ob določenih plansko prioritarnih usmeritvah,

— razvoju družbenega sektorja obrti, na podlagi potreb v združenem delu in

— ustanavljanju POZD, kot oblike rentabilnostnega vlaganja dela in sredstev kot močnega faktorja pri nastopu na trgu.

Zato bo pospešen razvoj malega gospodarstva v prihodnjih letih terjal večje angažiranje vseh gospodarskih in družbenopolitičnih dejavnikov.

Za določitev izhodišč bodočega razvoja malega gospodarstva smo uporabili:

1. normativ: število obrtnih delavcev na število prebivalcev,

2. normativ: potrebni poslovni prostor glede na število obrtnih delavcev,

3. zahteve krajevnih skupnosti po obrtnih delavcih.

Pregled števila obrtnih delavcev v letu 1978 po dejavnostih (tabela 7) in pregled potrebnega števila obrtnih delavcev glede na število prebivalcev v občini Ljubljana-Šiška — po normativu (število prebivalcev v občini v letu 1978 = 80.000 (tabela 8 v prilogi).

Tabela 7

Dejavnost	Število delavcev na 10.000 prebivalcev — normativ	Število delavcev v letu 1978	Potrebno štev. delavcev v letu 1978 glede na normativ
1. Zidarstvo in fasaderstvo	46	87	363
2. Tesarstvo	5	24	40
3. Krovstvo	2,5	5	20
4. Parketarstvo	0,8	6	6
5. Teracerstvo	2,5	24	20
6. Polaganje tlakov iz umetnih smol	0,8	9	6
7. Soboslikarstvo in pleskarstvo	20	85	158
8. Pečarstvo	6	9	47
9. Kamnoseštvo	1,5	36	12
10. Steklarstvo	2,5	1	20
11. Stavbno kleparstvo	5	30	40
12. Instalaterstvo za vodovod, plin, centr. kurjavo	19	33	150
13. Instalaterstvo za hladilne naprave	0,1	7	1
14. Elektroinstalaterstvo	15	73	118
STAVBNA OBRT		429	991
15. Mesarstvo in izdelava mesnih izdelkov	22	17	174
16. Pekarstvo	22	8	174
17. Slaščičarstvo	6	16	47
ZIVILSKA OBRT		41	395
18. Kovaštvo	8	2	63
19. Ključavničarstvo	5	44	39
20. Mehanika koles	1,5	—	12
21. Finomehanika	2,5	2	20
22. Popravilo motornih vozil	24,0	17	189
23. Avtokleparstvo in voznoličarstvo	3,0	23	23
24. Avtoelektrikarstvo	1,2	19	10
25. Popravilo poljedelskih strojev	1,5	—	12
26. Elektromehanika za gospodinjske aparate	2,5	5	20
27. Radio in TV — mehanika	4	32	31
28. Mizarstvo	36	184	284
29. Zaganje drv	2	1	16
30. Dimnikarstvo	2,2	—	17
31. Čiščenje oken	1	19	8
32. Tapetništvo	2,5	6	20
33. Vulkanizerstvo	1,1	7	8
STORITVE GOSPODINJSTVOM IN TEHNIČNE STORITVE		361	672
34. Krojaštvo	10	30	80
35. Šiviljstvo	10	9	80
36. Pletiljstvo	2	55	16
37. Krznarstvo	1	5	8
38. Čevljarstvo	10	14	80
39. Urarstvo	3	2	23
40. Graverstvo	0,5	—	4
41. Zlatarstvo	0,6	—	4
42. Optik	0,6	2	4
43. Moško frizerstvo	7	6	24
44. Žensko frizerstvo	12	58	94
45. Barvanje in kemično čiščenje	3	19	23
46. Pralnica in likalnica	3	1	23
47. Fotograf	1,5	5	12
OSEBNE IN DRUGE STORITVE		206	475
SKUPAJ OBRT		1037	2533

Opomba: Upoštevan je le zasebni sektor obrti.

V potrebah po obrtnih delavnicah po posameznih krajevnih skupnostih so upoštewane le želje krajanov, zaradi tega nastopajo razlike v številu obrtnikov, ki jih določa normativ glede števila prebivalcev. (Pregled v tabeli 8 v prilogi.)

Prizadevanja za razvoj zasebnega sektorja drobne gospodarstva po posameznih krajevnih skupnostih so izredno težavna. Očitno je, da bodo morale krajevne skupnosti tu odigrati odločilno vlogo, kajti občani

najbolj vedo, kje »škriplje«, kaj potrebujejo in končno tudi kakšne razvojne možnosti imajo.

Vendar pa menimo, da ugotavljanje primanjkljaja oziroma presežka določenih poklicev v eni krajevni skupnosti oziroma občini ni primerno, kajti obrtna dejavnost ni vezana le na določeno območje, zato smatramo, da bi bilo treba to problematiko obravnavati v širši družbeni skupnosti, konkretno, mesto Ljubljana je že tisti zaokroženi geografski prostor, ki pride v poštev pri kompleksni obrtniški ponudbi.

IV.

Problematika prostora

Med problemi, ki pomembno vplivajo na nezadovoljiv razvoj drobnega gospodarstva, je posebej izpostavljen problem pomanjkanja poslovnih prostorov, še zlasti za storitvene dejavnosti. Tako se na eni strani pri načrtovanju stanovanjskih sosesk še vedno ne upoštevajo potreb po lokacijah za enote drobnega gospodarstva, če pa se, je cena komunalno opremljenega zem-

ljen problem pomanjkanja poslovnih prostorov, še zlasti za storitvene dejavnosti. Tako se na eni strani pri načrtovanju stanovanjskih sosesk še vedno ne upoštevajo potreb po lokacijah za enote drobnega gospodarstva, če pa se, je cena komunalno opremljenega zem-

1. PREGLED POSLOVNIH PROSTOROV V ZASEBNEM SEKTORJU OBRTI DO DEJAVNOSTI V LETU 1978
— s pregledom normativov potrebnega poslovnega prostora na 1 obrt, delavca

	Normativ površina posl. prost. na 1 del. m ²	Lasten lokal	V najemu			Potrebno m ² , glede na št. del. po norma.
			zasebni	družb.	skupaj	
1. Zidarstvo	25	164	—	70	234	2175
2. Tesarstvo	25	1004	55	—	1059	600
3. Krovstvo	8	44	—	—	44	40
4. Parketarstvo	10	—	—	—	—	60
5. Teracerstvo	15	—	—	—	—	360
6. Polaganje tlakov iz umetnih mas	12	50	—	—	50	108
7. Soboslikarstvo	16	—	20	—	20	1360
8. Pečarstvo	15	95	—	—	95	135
9. Kamnoseštvo	35	205	105	—	310	1260
10. Steklarstvo	30	95	56	20	171	30
11. Stavbno kleparstvo	35	300	60	—	360	1050
12. Instalaterstvo za vodovod	20	—	106	—	106	660
13. Instalaterstvo za hladilne naprave	17	—	—	—	—	119
14. Elektroinstalaterstvo	18	98	168	306	572	7154
STAVBNA OBRT SKUPAJ		2055	570	396	3021	15111
15. Mesarstvo in izdel. mesnih izdelkov	24	60	—	—	60	408
16. Pekarstvo	24	146	—	—	146	192
17. Slaščičarstvo	20	269	88	—	357	320
ZIVILSKA OBRT		475	88	—	563	920
18. Kovaštvo	25	91	—	—	91	50
19. Ključavničarstvo	35	1062	111	—	1173	1540
20. Mehanika koles	25	—	—	—	—	25
21. Finomehanika	20	90	63	22	175	40
22. Popravilo motornih vozil	45	947	80	29	1056	765
23. Avtokleparstvo in ličarstvo	50	995	30	—	1025	1150
24. Avtoelektrikarstvo	40	165	—	—	165	760
25. Popravilo poljedelskih strojev	120	—	—	—	—	—
26. Elektromehanika za gosp. stroje	28	32	—	—	32	140
27. Radio in TV mehanika	25	46	—	—	46	800
28. Mizarstvo	55	9257	876	52	10185	10120
29. Zaganje drv	—	—	—	—	—	—
30. Dimnikarstvo	—	—	—	—	—	—
31. Čiščenje prostorov in oken	—	—	—	—	—	—
32. Tapetništvo in dekoraterstvo	50	183	60	—	243	300
33. Vulkanizacija	60	20	40	—	60	420
STORITVE GOSPODINJSTVOM IN TEHN. STORITVE		12888	1260	103	14251	16110
34. Krojaštvo	14	242	153	58	453	420
35. Šiviljstvo	16	12	—	—	12	108
36. Pletilstvo	14	303	73	70	446	770
37. Krznarstvo	25	50	—	—	50	125
38. Cevljarstvo	16	44	57	65	166	224
39. Urarstvo	14	—	16	16	32	28
40. Graverstvo	16	—	—	—	—	—
41. Zlatarstvo in juvelir.	22	—	—	—	—	—
42. Optika	18	21	—	—	21	36
43. Moško frizerstvo	16	50	25	—	75	112
44. Žensko frizerstvo	18	429	203	132	764	1044
45. Barv. in kem. čiščenje	10	280	—	—	280	190
46. Pralnica in likalnica	20	—	37	—	37	20
47. Fotograf	20	94	—	—	94	100
OSEBNE IN DRUGE STOR. SKUPAJ OBRT		1525	564	341	2430	3177
		16943	2482	840	20305	35318

ljišča ali prostora (lokala) zelo visoka, tako da je investicija ob upoštevanju visokih gradbenih stroškov draga, še posebej za samostojne obrtnike. Problem prostorov kot pogoja za odpiranje novih obratov je posebno pereč na področju osebnega dela, glede na to, da v večini primerov, občanom, ki si pridobe strokovno izobrazbo in imajo npr. sredstva za opremo, zmanjka sredstev za poslovni prostor, če so že v stanju nabaviti potrebno opremo.

Akcija za urbanistično odredjanje obrtniških con je v nekaterih novih soseskah že izpeljana. Da akcija ni v celoti izpeljana, je razlog v visokih cenah poslovnega prostora, oziroma visokih najemninah.

Često se dogaja, da za porušene lokale zaradi spremembe zazidalnega načrta, samostojni obrtniki ne dobio ustreznega nadomestila za nadaljevanje svoje dejavnosti. Tak pereč problem se javlja v KS Šentvid, kjer bo po predvidenem zazidalnem načrtu izgubilo svoje prostore kar 7 samostojnih obrtnikov, možnosti do nadomestila pa so minimalne.

Pri zidanju novih poslovnih prostorov je potrebno paziti na posamezne dejavnosti in s tem v zvezi tudi voditi diferencirano politiko glede odkupnih cen in najemnin. Orientacija naj bi bila spodbujanje hitrejšega razvoja storitvene dejavnosti za zadovoljevanje potreb gospodinjstva.

Pri tem je nujno potrebno pri gradnji poslovnih prostorov stimulirati odpiranje in ustrezno lociranje servisa v novo zgrajenih soseskah.

Eden od kriterijev naj bi bilo tudi namensko oddajanje poslovnih prostorov za vršitev deficitarnih dejavnosti, s čemer bi se preprečilo samostojno menjanje njihovih namenov.

Na območju naše občine je za storitveno obrt predvidenih več etažnih površin, ki bodo morale biti zagotovljene predvsem v okviru projekta za revitalizacijo obstoječega stanja. Namenjene bodo predvsem specializiranim obrtnim dejavnostim ter osebnim storitvam, kakor tudi ostalim centralnim dejavnostim, predvsem z namenom zadovoljevanja potreb širšega območja občine.

V oskrbnih središčih za večje stanovanjske aglomeracije — Koseze, Podutik, Šentvid, Dravlje bo v naslednjem dolgoročnem obdobju treba zagotoviti ca. 15.000 m² površin za obrt.

Urbanistični načrt sicer ne označuje površin posebej namenjenih za obrtne dejavnosti, ampak so le-te vključene v površine, ki so namenjene za centralne dejavnosti kot so trgovske, gostinske in obrtne storitve. Tako je v krajevni skupnosti Koseze v SS 9 predvidenih 7 lokacij za obrtne delavnice, ki naj bi jih posamezni obrtniki dobili na podlagi natečaja in tako tvorili obrtni center, ki je nedvomno ena izmed ustreznih oblik organiziranih obratovalnic samostojnih obrtnikov za drobno storitveno dejavnost.

V.

Problematika pogodbenih organizacij združenega dela

Na splošno lahko ugotovimo, da se posamezni obrtniki sicer interesirajo za pogoje, pod katerimi se ustanovi POZD, da pa so resne namere omejene le na nekaj primerov. Čutiti je močno obremenjenost z različnimi pomisleki. Pri tem so glavni pomisleki povezani z zasebno lastniško logiko. Pomisleki se pojavljajo tudi v takih primerih, ko ima obrtnik v isti stavbi poslovni prostor in stanovanjski prostor, ker se boji, tudi če da poslovni prostor le v najem v obliki združitve v POZD, da bo sčasoma ob ta prostor.

Delno je prisotno nezaupanje v to obliko združevanja. Pomisleke imajo tudi zaradi povečane režije, ki jo terjaja POZD, četudi ob majhnem številu zaposlenih.

Razlog, da zaenkrat ni večjega števila primerov prehajanja v POZD, je treba iskati tudi v dokajšnji nerazvitosti samostojnega osebnega dela. Nedvomno

je, da ima pogoje za prehod v POZD samo razvita obrt z ugodno perspektivo nadaljnjega razvoja in poslovanja.

VI.

Davčna politika

Družbenopolitične skupnosti samostojno določajo višino davkov, taks in drugih davščin, ki so v skladu z zakonom, njihov dohodek ter z njim samostojno razpolagajo, zaradi tega lahko predpisujejo tudi oprostitve in olajšave teh davkov, taks in drugih davščin. Na tej podlagi lahko posamezne občinske skupščine priznavajo različne oprostitve oz. olajšave (za nove obrate, nabava reprodukcijskih sredstev, za starejše občane ipd.) tako, da davčno politiko do obrti v čim večji meri prilagodijo krajevnim razmeram. Smisel in namen navedenih oprostitvev oz. olajšav je v tem, da se z znižanjem davka omogoča zavezancem v prvem začetnem obdobju ali pri vlaganju sredstev, premagovati ekonomske težave in druge težave, ki jih imajo v tem času opravljanja obrtne dejavnosti.

V nadaljevanju podajamo pregled olajšav, ki jih priznavamo na podlagi zakona o davkih občanov ali odloka o davkih občanov, in sicer:

- začetniki,
- vlaganja sredstev v razširjeno reprodukcijo,
- opravljanje določene dejavnosti,
- učenci v gospodarstvu,
- starosti.

Občani, ki so pričeli z obrtno ali drugo gospodarsko dejavnostjo, razen prevoznikov z motornimi vozili in občanov, ki se ukvarjajo z obrtno oz. drugo gospodarsko dejavnostjo kot postranskim poklicem, se prizna davčna olajšava za odstotnim znižanjem odmerjenega občinskega davka. Olajšava je različna za posamezne vrste dejavnosti in znaša 75 %, 50 % in 30 % za storitvene dejavnosti, vsem ostalim pa 50 %, 30 % in 20 % odmerjenega davka. Olajšave začetniki uveljavljajo v prvih treh letih od pričetka opravljanja dejavnosti. Steje se, da je davčni zavezanec začetnik, če ni prej opravljal te dejavnosti v kateri drugi občini, ali če ni kdo drug v istih prostorih opravljal tako dejavnost.

Vlaganje sredstev v razširjeno reprodukcijo naj bi spodbujalo zavezance k razširitvi dejavnosti, ne pa trošenje sredstev za osebno porabo. Priznavanje davčnih olajšav zaradi vlaganj naj bi prispevalo k povečanju zmogljivosti, izboljšanju in modernizaciji opreme in načina dela v obrti in drugih gospodarskih dejavnostih.

Olajšava se prizna tako, da se tisti del doseženega dohodka, katerega občan vloži v razširjeno reprodukcijo, blaže obdavči. Blažja obdavčitev je različna za posamezne vrste dejavnosti, ki jih določi občinska skupščina v odloku o davkih občanov. Tako se za različne dejavnosti občinski davek odmeri po najnižji stopnji ter zmanjša za 20 %, 30 % in 40 % oz. odmeri za določene dejavnosti le po najnižji davčni stopnji.

Navedena olajšava se prizna le občanom, ki vodijo poslovne knjige, ker je le pri teh občanom mogoče spremljati obseg vlaganj in vrednost osnovnih sredstev.

Zaradi hitrejšega razvoja določenih dejavnosti priznava odlok kot davčno olajšavo znižanje odmerjenega davka v naslednjih dejavnostih:

a) stavbna obrtna dejavnost in gostinstvo: zidarstvo in fasaderstvo, parketarstvo, tesarstvo, polaganje tlakov in umetnih mas, soboslikarstvo in pleskarstvo, pečarstvo in oblaganje s ploščicami, steklarstvo, stavbno kleparstvo, cementinarstvo, kleparstvo in ključavničarstvo, inštalaterstvo za vodo, plin, centralne in hladilne naprave, elektroinštalaterstvo, tesarstvo, krovstvo in gostinstvo za 20 %;

b) storitve gospodinjstvom in tehnične storitve: popraviljanje motornih vozil, mazanje, zaščita in čiščenje motornih vozil, finomehanika, avtokleparstvo in ličarstvo, avtoelektričarstvo, elektromehanika za go-

spodinjske aparate, radio in TV mehanika, mizarstvo, čiščenje prostorov in oken, brusaštvo, kolarstvo, tapetništvo in dekoraterstvo, vulkanizacija, kovaštvo in dimnikarstvo za 30 %;

c) osebne in druge storitve: krojaštvo, šiviljstvo, pletilstvo, čevljarstvo, urarstvo, graverstvo, popraviljanje dvokoles, optika, moško in žensko frizerstvo, nega obraza in telesa, kemično čiščenje in fotografiranje za 40 %;

Navedene davčne olajšave je mogoče priznati, če občani dosežejo najmanj 50 % letnega celotnega dohodka s storitvami občanov in hišnim svetom, zavezanci gostinske dejavnosti pa 50 % letnega celotnega dohodka s prehrano.

Da bi se stimuliralo sprejemanje učencev, katerih število zlasti v določenih dejavnostih ni zadostno, se samostojnim obrtnikom priznavajo posebne davčne olajšave v obliki znižanja odmerjenega davka.

Občanom, moškim nad 60 let starosti ter ženskam nad 55 let starosti, ki opravljajo storitveno, obrtno ali drugo storitveno dejavnost kot glavni poklic in pri tem ne uporabljajo dopolnilnega dela drugih oseb, se priznava davčna olajšava v višini 40 % odmerjenega občinskega davka.

Vse prikazane davčne olajšave so podrobneje razvidne v zakonu o davkih občanov oz. odloku o davkih občanov Skupščine občine Ljubljana-Siška.

Iz navedenega izhaja, da diferencirano obravnavamo obrtne dejavnosti po njihovi gospodarski moči, zlasti ko gre za določene tradicionalne obrti, kjer objektivno ni mogoče povečevati produktivnosti, pa tudi za nekatere sodobne storitvene obrti, kjer ni mogoče niti z mehanizacijo niti s tehnološkimi organizacijskimi in drugimi ukrepi povečati produktivnost živega dela.

Davčna politika je v tekočem planskem obdobju usmerjena v odnosu do občanov, ki z osebnim delom in s sredstvi v lasti občanov opravljajo gospodarsko dejavnost k čim intenzivnejšemu vlaganju v nova osnovna sredstva predvsem v storitveno dejavnost, kakor tudi v proizvodno dejavnost, ki dopolnjuje obstoječo industrijsko proizvodnjo.

VII.

Kreditna politika

Banke so do sedaj s svojo kreditno politiko premalo podpirale razvoj malega gospodarstva. Posledica tega se kaže v zanemarjanju investicijskih vlaganj v obrt. Marsikatera obrtna organizacija združenega dela in obrtniki proizvajajo na iztrošenih in zastarelih strojih, kar se odraža tako na kvaliteti proizvodov, kot na prihodku, produktivnosti in konkurenčnosti.

V dosedanem delu so banke sicer pokazale določen posluš za kratkoročne kredite, vendar le za obratna sredstva. Malo gospodarstvo je našlo svojo prioriteto mesto v družbenih planih SR Slovenije in srednjeročnih planih razvoja bank za obdobje do leta 1980.

Po družbenem dogovoru o kreditiranju malega gospodarstva LB — Gospodarska banka Ljubljana odobrava kredite pod ugodnejšimi pogoji, kar predstavlja kvalitetnejši premik v razvoju te gospodarske dejavnosti, saj se po kriterijih za oceno in selekcijo investicijskih programov v letu 1979 med prednostne dejavnosti uvršča tudi malo gospodarstvo, zlasti v programe, ki bodo usmerjeni v storitveno dejavnost.

VIII.

Razvoj malega gospodarstva z družbenim dogovarjanjem

Samostojno osebno delo predstavlja pomemben del malega gospodarstva v občini Ljubljana-Siška. K njegovi celoviti podobi sodijo tudi organizacije združenega dela s področja družbene obrti. Da bi kar najuspešnejše realizirali naloge pri razvoju tako družbene kot zasebne obrti v okviru malega gospodarstva, ki

so zapisane v srednjeročnem programu razvoja občine Ljubljana-Siška, je potrebno pripraviti družbeni dogovor. Podpisniki tega dogovora bodo OZD s področja obrti, Obrtno združenje obrtnikov občine Ljubljana-Siška, Skupščina občine Ljubljana-Siška, Ljubljanska banka — Gospodarska banka.

S temi podpisniki naj bi bil omogočen usklajen razvoj malega gospodarstva občine Ljubljana-Siška in zanj zagotovljena tudi potrebna materialna osnova.

Družbeni dogovor bo obvezoval podpisnike, da bodo pospeševali razvoj malega gospodarstva, tako da bodo:

— z ustrezno davčno politiko in s spremembo posameznih davčnih instrumentov pripomogli k hitrejšemu razvoju zasebne obrti v občini;

— posvetili več skrbi vključevanju kadrov v obrt in njihovem strokovnemu izobraževanju;

— zagotovili zadostno število poslovnih prostorov ali lokacij za uslužnostne in proizvodne dejavnosti;

— poudarjali poseben strateški pomen malega gospodarstva za uspešno izvajanje družbene samozaščite in za organizacijo materialne baze SLO.

IX.

Družbenopolitična aktivnost obrtnih delavcev

Ob problematiki malega gospodarstva pa se niso zanemarile družbenopolitične dejavnosti obrtnih delavcev. Posebna aktivnost se kaže med delavci, zaposlenimi v zasebnem sektorju obrti; ti so organizirani v osnovni organizaciji sindikata. Pri Obrtnem združenju obrtnikov občine Ljubljana-Siška je v ustanavljanju aktiv Zveze komunistov.

Vemo, da se obrtniki in pri njih zaposleni delavci tvorno vključujejo v našo družbo in sodelujejo v vseh družbenopolitičnih akcijah, vendar se še vedno pojavljajo pomanjkljivosti, ki so posledica predvsem razpršenosti obratovalnic po območju občine in majhnega števila delavcev po posameznih obratovalnicah.

Prek Obrtnega združenja obrtnikov in sindikata poteka permanentno izobraževanje z namenom razvoja medsebojnih delovnih odnosov in njihovega usposabljanja za uresničitev delegatskih odnosov.

X.

Sklepne ugotovitve

Glede nadaljnega razvoja malega gospodarstva bo v tekočem planskem obdobju posebne pozornosti deležno ustanavljanje pogodbenih organizacij združenega dela kot osnovni nosilci razvoja malega gospodarstva.

S preraščanjem posameznih obrtnih delavnic ali z združevanjem dela in sredstev večjih sorodnih delavnic v pogodbene organizacije združenega dela, bo dana temeljna osnova za povečanje materialne osnove malega gospodarstva kot celote. Z razvojem pogodbenih organizacij združenega dela bodo uveljavljene določbe zakona o združenem delu ter s tem uveljavljeni enaki samoupravni in družbenoekonomski odnosi ter splošni pogoji poslovanja, enakovredno z organizacijami združenega dela.

Z ozirom na ugotovljeno deficitarnost posameznih storitvenih dejavnosti bodo deležni posebne podpore — tako s strani družbenopolitične skupnosti kakor tudi bančne politike — tiste obrtne storitve, ki direktno vplivajo na zadovoljevanje osebnih potreb prebivalstva občine.

Skladno s smernicami družbenega plana občine bodo največje podpore deležne tiste organizacije združenega dela in zasebni obrtniki, ki v okviru svojih proizvodnih dejavnosti dopolnjujejo obstoječo industrijsko proizvodnjo. Ta določila bodo uveljavljena z družbenim dogovorom o pospeševanju malega gospodarstva v občini Ljubljana-Siška.

Izvršni svet Skupščine občine Ljubljana-Siška je na svoji 59. seji dne 16. 4. 1979 razpravljal o informaciji

o stanju in razvoju malega in drobnega gospodarstva v občini Ljubljana-Siška in ob tem povzel naslednje ugotovitve:

Razvoj malega gospodarstva, kot podaljšane roke organizacij združenega dela s področja proizvodnje, je zelo pomemben pogoj za vzpostavitev pravičnega ravnotežja med proizvodnjo in potrošnjo. Zato si razvoja malega gospodarstva ne moremo zamišljati kot stihijski razvoj, ampak je treba nanj vplivati prek vseh znanih planskih instrumentarijev. To pa med drugim pomeni, da se bodo morale potrebe po kooperacijskih storitvah s strani zasebnih proizvajalcev vključiti v načrte srednjeročnega, kakor tudi dolgoročnega razvoja občine.

Drobno gospodarstvo, ki izkazuje predvsem osebne storitve za potrebe zlasti gospodinjstva vsakdana, mora biti stalni spremljevalec celotnega prostorskega kakor tudi ekonomsko-socialnega razvoja. Prostorsko in storitveno-uslužnostno neskladje v naši občini je potrebno zamenjati z usmerjevanjem drobnega gospodarstva v prostore, kjer je ta dejavnost potrebna.

Upoštevač takšne ugotovitve, izvršni svet meni, da je za razvoj malega in drobnega gospodarstva v naši občini potrebno zagotoviti realizacijo programskih izhodišč, ki so začrtane s smernicami družbenega plana 1976—1980 in ki jim je treba ob dinamičnem demografskem razvoju spreminjati prioriteto tako, da se zagotavlja minimum teh dejavnosti v naših stanovanjskih soseskah, oziroma da se te dejavnosti v prostoru, kjer že obstoje, močneje razvijajo.

Vendar pa je ob tem potrebno upoštevati dejstvo, da je heterogenost pogojev za razvoj malega in drobnega gospodarstva največkrat zaviralna oblika razvoja. Pomanjkanje prostorov, sredstev za opremo lokalov itd., ne rešujemo z usmerjeno kreditno politiko ampak z več ali manj posamičnimi pristopi, ki v končni konsekvenci ne morejo dati rezultatov.

Izvršni svet zahteva, da se ob nalogah, ki jih daje srednjeročni družbeni plan 1978—1980 razrešijo neskladja sočasnega razvoja infrastrukturne pogojenosti v vseh novih stanovanjskih soseskah. Tako je v soseskah 7/1, 7/2, 8/1, 8/2, v Podutiku ter na območju nove avtoceste potrebno načrtovati nove lokale za osebne storitve, ki bodo omogočale občanom, da opravijo drobne storitve čim bližje svojemu kraju bivanja. Takšna usmeritev zato zahteva, da Samoupravna stanovanjska skupnost občine Ljubljana-Siška podredi svojo stanovanjsko politiko tem ciljem, četudi bi bilo v tem pogledu potrebno opraviti določene korekcije.

Nosilci dolgoročnega razvoja malega gospodarstva in drobnega gospodarstva v naši občini so:

Samoupravna stanovanjska skupnost, ki mora s svojo usmerjenostjo stanovanjske gradnje zagotoviti pogoje za odpiranje drobne obrti v novih stanovanjskih soseskah ter z natečajmi privabljati nove obrtnike, ki jih je po potrebi treba tudi kreditirati ali drugače omogočiti premostitvene težave.

Samoupravna komunalna skupnost, ki mora s svojo usmerjenostjo na področju urejanja zemljišč zagotoviti pogoje za vzpostavljanje novih obrtnih delavnic kot bodočih oblik kooperacije v malem gospodarstvu.

Krajevne skupnosti, ki so po ustavi poklicane, da planirajo usklajen razvoj na svojem območju in da s tem v zvezi opravijo vsa potrebna usklajevanja znotraj kakor tudi zunaj KS.

Združeno delo, ki mora v svojih planskih dokumentih zagotoviti pogoje kooperacije kot oblike dolgoročnega sodelovanja.

Izvršni svet zasebnih obrtnikov, ki s svojo koordinativno vlogo izdelujejo programe razvoja in možnosti razvoja malega in drobnega gospodarstva v občini in o tem obveščajo vse nosilce razvoja.

Izvršni svet, ki s svojo politiko ter s pomočjo upravnih organov in komiteja (gospodarstvo, družbene dejavnosti, davčna uprava, ljudska obramba, upravno-gradbene in komunalne zadeve) usmerja razvoj dejavnosti malega in drobnega gospodarstva v občini ter stoji kot garant pri oblikovanju pogojev kreditne politike.

PRILOGE: TABELE

1. Pregled družbenega sektorja obrti po dejavnostih in panogah ter število zaposlenih po stanju 30. 9. 1978.
2. Število samostojnih obrtnikov, število pri njih zaposlenih delavcev ter število oseb, ki opravljajo obrt kot postranski poklic.
3. Razvrstitev zasebnega obrtnišva po krajevnih skupnostih.
4. Število zaposlenih v družbenem sektorju obrti.
5. Število učencev v gospodarstvu.
6. Pregled povezovanja med proizvodnjo in obrtjo.
7. Potrebe po obrtnikih v občini Ljubljana-Siška po posameznih krajevnih skupnostih.

Tabela 1

PREGLED DRUŽBENEGA SEKTORJA OBRTI PO DEJAVNOSTIH IN PANOGAH TER ŠTEVILU ZAPOSLENIH PO STANJU 30. 9. 1978

Dejavnost	OZD — panoga*	KS	Število zaposlenih 1. 9. 1978	
			na podlagi vkalk. ur	na podlagi stanja koniec meseca
Izdelovanje predmetov in nekovin	Dekor — fina keramika	Zg. Šiška	14	14
Popravilo in vzdrževanje cestnih motornih vozil	Agrostroj — TOZD servis	Koseze	94	94
	Avtomontaža — TOZD servis	Litostroj	82	82
Izdelava raznovrstnih kovinskih izdelkov	Podjetje za avtomatizacijo prometa — TOZD avtoservis BMW	Dravlje	36	36
	SAP-VA Vzdrževanje cestnih vozil — TOZD delavnice	Litostroj	602	530
	Avtoemona — zastopstvo inozemskih firm in servisi	Dravlje	54	54
	Avtotehna — TOZD servisi	Dravlje	215	224
	Graverstvo — orodjarstvo	Hinko Smrekar	15	15
	Šentvid		15	15
Storitve kovinske predelovalne obrti gospodinjstvom	ONPZ Obrt — oprema	Šentvid	15	15
Druge storitve kovinsko-predelovalne obrti	Donit — TOZD storitvene dejavnosti	Medvode	94	90
	Lek — TOZD Invest — servis	Hinko Smrekar	189	180
	Dekorativna — TOZD energetika in vzdrževanje	Dravlje	53	51
	Galvana — obrtno podjetje	Šentvid	21	20
	Litostroj — TOZD IVET	Litostroj	324	313
	Izdelava in popravilo lesenih predmetov	Usluga — TOZD Mizarstvo	Hinko Smrekar	32
Mizarstvo Vižmarje		Vižmarje-Brod	20	19
Izdelava in popravilo tekstilnih predmetov	Obrtno podjetje Moda	Šentvid	12	14
Izdelava in popravilo predmetov iz usnja in gume	Čevljarsko obrtno podjetje Šiška	Hinko Smrekar	17	17
	Čevljarna Šentvid	Šentvid	10	11
Izdelovanje predmetov iz papirja	POZD Offset	Stanežiče-Medno	11	11
Izdelovanje predmetov iz plastike	POZD Belplast	Vižmarje-Brod	13	13
Osebnostne storitve	Usluga — TOZD kemična čistilnica	Zg. Šiška	48	51
Izdelovanje električnih aparatov in pribora	POZD Tiba	Zg. Šiška	33	31
Izdelava in popravilo neomenjenih raznovrstnih proizvodov	Komunalno obrtno podjetje Šiška	M. Majcen	42	39
SKUPAJ				

* Opomba: Pripomniti moramo, da skladno z nomenklaturo, statusno organizacijskim položajem in neprecizno definicijo drobnega gospodarstva težko opredelimo delovne organizacije, ki bi jih nedvomljivo uvrstili v drobno gospodarstvo. Po našem mnenju so to praviloma lahko le enovite delovne organizacije in tiste temeljne organizacije, ki s svojimi proizvodnimi in storitvenimi zmogljivostmi oblikujejo ponudbo na tržišču.

Tabela 2

ZASEBNI SEKTOR

ŠTEVILO SAMOSTOJNIH OBRTRNIKOV, ŠTEVILO PRI NJIH ZAPOSLENIH DELAVCEV TER ŠTEVILO OSEB, KI OPRAVLJAJO OBRT KOT POSTRANSKI POKLIC, PO OBRTHIH PANOGAH

Obrtna dejavnost	Število obrtnikov			Število delavcev			Obrt kot postranski poklic		
	1976	1977	1978	1976	1977	1978	1976	1977	1978
Predelovanje nekovin	14	11	25	25	31	19	2	2	—
Predelovanje kovin	174	170	160	190	214	290	74	78	80
Izdelovanje električnih aparatov in pribora	55	56	69	95	112	73	25	21	25
Izdelovanje kemičnih izdelkov	7	7	6	10	15	9	—	1	—
Predelovanje lesa	116	116	119	148	173	197	25	25	21
Predelovanje papirja	6	5	5	6	12	12	4	4	9
Izdelovanje tekstilnih izdelkov	66	58	51	54	60	47	23	21	22
Predelovanje usnja	26	24	21	24	38	29	7	7	7
Izdelovanje gumijastih izdelkov	1	1	1	—	1	—	1	1	1
Izdelovanje živil	16	15	12	22	33	20	—	—	—
Tiskarne in knjigoveznice	1	1	4	—	—	7	—	—	—
Izdelovanje in popravljanje raznih izdelkov	75	72	66	97	106	47	33	31	56
Stavbna obrt	115	115	94	170	174	224	6	7	10
Obrtne, osebne in druge storitve	71	76	100	65	80	72	33	28	7
S K U P A J	743	727	754	906	1.049	1.046	233	226	238

Tabela 3

RAZVRSTITEV ZASEBNEGA OBRTHIŠTVA PO KRAJEVNIH SKUPNOSTIH

KS	Dejavnost	Pred. nek.	Pred. kovin	Izdel. el. aparatov	Izdel. kem. izdelkov	Pred. lesa	Predelov. ipapirja	Izdel. tekstil. izdelkov	Pred. usnja	Izdel. gum. izdelkov	Izdel. živil	Tiskarne knjigovez.	Izdel. in popr. raznovrst. izdelkov	Stavb. obrt	Osebne in druge storitve	Avtoprevozniki	Samostojni gostinci	Skupaj
M. Majcen		1	1	2	—	1	1	2	3	—	—	—	4	1	10	4	—	26/4
H. Smrekar		3	18	7	1	4	1	10	1	—	4	—	5	11	10	14	2	72/16
Lj. Sercer		—	1	1	—	—	—	1	—	—	—	—	1	1	2	3	—	7/3
Litostroj		1	2	2	—	—	—	1	—	—	—	—	2	3	2	3	—	13/3
Zg. Siška		—	11	11	1	4	—	4	—	—	—	—	6	8	10	16	1	55/17
Kom. Staneta		5	6	3	—	2	—	5	3	—	—	2	3	10	8	10	—	47/10
Koseze		—	5	2	1	3	—	3	—	—	—	—	3	1	2	6	3	20/9
Dravlje		2	23	12	—	15	1	4	2	—	—	—	6	6	12	14	1	83/15
Podutik		1	5	1	—	9	—	2	1	—	2	—	—	4	3	13	2	28/15
Šentvid		3	23	9	—	23	—	8	2	1	2	2	5	12	12	7	3	102/10
Gunclje-Male Vižmarje		—	3	4	—	9	—	4	—	—	—	—	4	3	5	7	—	32/7
Vižmarje-Brod		2	20	6	—	21	—	5	3	—	—	—	11	—	3	20	1	71/21
Stanežiče-Medno		—	5	1	—	2	—	—	—	—	—	—	7	3	5	4	3	23/7
Šmartno-Tacen		1	7	—	3	4	2	1	2	—	1	—	—	10	2	7	5	33/12
Gameljne-Rašica		—	5	1	—	1	—	1	—	—	—	—	—	4	1	2	4	13/6
Medvode		2	10	8	—	9	—	1	—	—	2	—	6	—	8	15	5	44/20
Pirniče		1	8	1	—	4	—	1	—	—	—	—	1	6	2	9	3	24/12
Smlednik		1	6	—	—	4	—	2	—	—	—	—	1	2	1	7	1	17/8
Trnov. Topol		—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	3	/5
Vodice		—	2	—	—	4	—	—	—	—	1	—	—	4	2	7	1	13/8
Bukovica-Šinkov Turn		2	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	5	—	2	1	9/3
SKUPAJ		25	160	69	6	119	5	51	21	1	12	4	66	94	100	172	39	

Tabela 4

DRUŽBENI SEKTOR
Število zaposlenih v družbenem sektorju obrti

Panoga	Leto	Število OZD	Povprečno število zaposlenih	
			na podlagi vkalkul. ur	na podlagi stanja konec meseca
Izdelovanje predmetov iz nekovin	76	1	13	14
	77	1	14	15
	78	1	14	14
Popravilo in vzdrževanje cestnih motornih vozil	76	5	—	—
	77	5	844	797
	78	6	1.083	1.020
Izdelovanje raznovrstnih kovinskih izdelkov	76	1	18	15
	77	1	17	15
	78	1	15	15
Storitve kovinsko-predelovalne obrti	76	1	11	11
	77	1	11	11
	78	1	15	15
Druge storitve kovinsko-predelovalne obrti	76	3	262	251
	77	3	591	573
	78	5	681	654
Izdelava in popravilo lesenih predmetov	76	2	61	53
	77	2	64	54
	78	2	52	50
Izdelava in popravilo tekstilnih predmetov	76	1	18	19
	77	1	14	17
	78	1	12	14
Izdelovanje in popravilo predmetov iz usnja in gume	76	2	29	27
	77	2	26	27
	78	2	27	28
Izdelava predmetov iz papirja	76	—	—	—
	77	1	10	9
	78	1	11	11
Izdelovanje elektro aparatov in pribora	76	1	—	—
	77	1	28	27
	78	1	33	31
Osebne storitve	76	—	—	—
	77	—	—	—
	78	1	48	51
Izdelovanje kemičnih izdelkov	76	—	—	—
	77	1	13	13
	78	1	13	13
S K U P A J	76	18	1.269	—
	77	19	1.142	1.084
	78	23	1.468	1.375

Tabela 5

PODROČJE OBRTI

Število učencev v

a) družbenem sektorju

b) zasebnem sektorju

Obrtna dejavnost	Pri zasebnih obrtnikih			V družbenem sektorju obrti			S K U P A J		
	1976	1977	1978	1976	1977	1978	1976	1977	1978
Predelovanje nekovin	—	—	—	1	3	3	1	3	3
Predelovanje kovin	21	19	19	36	39	38	57	58	57
Izdelovanje elektro aparatov in strojev	39	32	39	—	—	—	39	32	39
Izdelovanje kemičnih izdelkov	—	—	—	7	5	7	7	5	7
Predelovanje lesa	8	11	19	—	—	—	8	11	19
Predelovanje papirja	—	—	—	8	8	9	8	8	9
Izdelovanje tekstilnih izdelkov	18	12	7	—	—	—	18	12	7
Predelovanje usnja	1	—	2	4	4	5	5	4	7
Izdelovanje gumijastih izdelkov	—	—	—	2	2	3	2	2	3
Izdelovanje živil	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Tiskarne in knjigovoznice	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Izdelava in popravilo raznovrstnih izdelkov	—	—	3	—	—	—	—	—	3
Stavbna obrt	9	7	4	9	10	10	18	17	14
Obrtne osebne in druge storitve	26	25	25	1	1	3	27	26	28
SKUPAJ	122	106	118	68	72	78	190	178	196

Opomba: Učencev v gospodarstvu in drugih področjih dejavnosti ne vključujemo v naš pregled.

Tabela 6

Pregled povezovanja med proizvodnjo in obrtjo v občini Ljubljana-Siška v zvezi s kooperacijskimi odnosi
Po posameznih področjih dejavnosti izstopajo po padajočem rangju

	OZD in samostojni obrtniki, ki opravljajo		OZD, ki opravljajo				Samostojni obrtniki, ki opravljajo				Oprav. stor. v okviru lastne DO		
	proiz. stor.		servis. stor.		proiz. stor.		servis. stor.		proiz. stor.			servis. stor.	
	število	%	število	%	število	%	število	%	število	%		število	%
INDUSTRIJA	77	16	124	27	22	15	48	22	55	17	76	32	9
	395	84	333	73	128	85	175	78	267	83	158	68	
GRADBENISTVO	20	29	12	32	11	28	2	20	9	31	10	36	2
	48	71	26	68	28	72	8	80	20	69	18	64	
TRGOVINA	17	19	5	19	5	25	1	7	12	17	4	31	1
	73	81	21	81	15	75	12	93	58	83	9	69	
OBRT IN OSEBNE STORITVE	12	32	9	30	3	20	6	30	9	39	3	30	—
	26	68	21	70	12	80	14	70	14	61	7	70	
KOMUNALNA DEJAVNOST	2	14	4	20	—	—	2	25	2	18	2	17	1
	12	86	16	80	3	100	6	75	9	82	10	83	
KMETIJSTVO	4	44	7	41	—	—	1	13	4	50	6	66	—
	5	56	10	59	1	100	7	87	4	50	3	34	
FINANČNO TEHN. IN POSL. STORITVE	1	20	3	38	1	20	1	17	—	—	2	100	1
	4	80	5	62	4	80	5	83	—	—	—	—	
PROMET	—	—	3	38	—	—	2	50	—	—	1	25	1
	3	100	5	62	—	—	2	50	3	100	3	75	
SKUPAJ	133	19	183	27	42	18	69	22	91	19	114	31	15
GOSPODARSTVO	566	81	490	73	191	82	242	78	375	81	248	69	

LEGENDA: V števci = asociacije s sedežem v občini, v imenovalcu: = asociacije s sedežem izven občine

Tabela 8

Potrebe po obrtnikih v občini Ljubljana-Siška — po posameznih krajevnih skupnostih

— s pregledom števila prebivalcev v letu 1978
— s predvidenim porastom prebivalcev v letu 1980

KS Milan Majcen

Število prebivalcev — leta	Število obrtnikov	
	stanje	potrebe
1978 — 3.169		
1980 — 3.697		
ind. 116,6		
Predelovanje nekovin		
— cementninarstvo	1	
Predelovanje kovin		
— kovinska galanterija	1	
Izdel. in poprav. elek. aparatov		
— elektromehanika za radijske in TV aparate	1	
— elektromehanika za gospodinjske stroje	1	
Predelovanje lesa		
— lesna galanterija	1	
Predelovanje papirja		
— izdelovanje papirne galanterije	1	
Izdelovanje tekstilnih izdelkov		
— pletilstvo	1	
— žensko krojaštvo	1	
Predelovanje usnja		
— krznarstvo	1	
— čevljarstvo	1	
— izdelovanje gornjih delov obutve	1	
Izdelovanje raznovrstnih izdelkov		
— izdelovanje predmetov iz plastičnih mas	4	
Stavbna obrt		
— zidarstvo in fasaderstvo	1	
Osebne in druge storitve		
— kemično čiščenje	1	
— žensko frizerstvo	2	
— kozmetika obraza in telesa	2	
— čiščenje oken	5	
— moški frizer	—	1
Avtoprevozniki	4	
SKUPAJ OBRTRNIKOV IN POTREBE	30	1

KS Hinko Smrekar

Število prebivalcev — leta	Število obrtnikov	
	stanje	potrebe
1978 — 7.751		
1980 — 8.564		
ind. 110,4		
Predelovanje nekovin		
— izdelovanje okrasnih predmetov	2	
— steklarstvo	1	
Predelovanje kovin		
— brusaštvo za vse vrste rezil	1	
— galvanizerstvo	2	
— kotlarstvo	2	
— kovinska galanterija	4	
— avtomehanika	2	
— precizna mehanika	3	
— avtokleparstvo	2	1
— splošno kleparstvo	2	1
Izdel. in poprav. elek. aparatov		
— elektromehanika in elektroinstalaterstvo	5	
— elektromehanika za TT naprave	2	

Število prebivalcev — leta	Število obrtnikov	
	stanje	potrebe
1978 — 7.751		
1980 — 8.564		
ind. 110,4		

— elektromehanika za gospodinjske stroje		1
Izdelovanje kemičnih izdelkov		
— izdelovanje kozmetičnih sredstev in dišav	1	
Predelovanje lesa		
— parketarstvo in mizarstvo	2	
— tapetništvo	1	
— izdelovanje drobnih lesnih predmetov	1	
Predelovanje papirja		
— izdelovanje papirne galanterije	1	
Izdelovanje tekstilnih izdelkov		
— pletilstvo	5	
— izdelovanje klobukov, čepic, tekstilna galanterija	1	
— izdelovanje perila	1	
— šiviljstvo	3	
Predelovanje usnja		
— izdelovanje gornjih delov obutve	1	
Izdelovanje živil		
— slaščičarstvo	3	
— izdelovanje brezalkoholnih pijač	1	
Izdelovanje in popraviljanje raznovrstnih izdelkov		
— izdelovanje kovinskih okrasnih predmetov	1	
— izdelovanje predmetov iz plastičnih mas in smol	4	
Stavbna obrt		
— instalaterstvo za vodovod, plin in kanalizacijo	3	1
— krovstvo	2	
— pečarstvo	1	
— zidarstvo in fasaderstvo	5	
— soboslikarstvo in pleskarstvo		1
Osebne in druge storitve		
— žensko frizerstvo	3	1
— moško frizerstvo	4	1
— vozno ličarstvo	1	
— kozmetika obraza in telesa	1	
— snaženje oken	1	
— avtopralnica		1
Avtoprevozniki	14	
SKUPAJ OBRTRNIKOV IN POTREBE	88	8

KS Litostroj

Število prebivalcev — leta	Število obrtnikov	
	stanje	potrebe
1978 — 5.358		
1980 — 5.376		
ind. 100,3		
Izdelovanje in popravilo raznovrstnih izdelkov		
— izdelovanje predmetov iz plastičnih mas in smol	2	
Stavbna obrt		
— instalaterstvo za vodovod, plin, kanalizacijo	1	1
— zidarstvo in fasaderstvo	2	
Osebne in druge storitve		
— žensko frizerstvo	1	
— strojno čiščenje talnih oblog	1	
Izdelovanje tekstilnih izdelkov		
— krojaštvo		1
Predelovanje lesa		
— mizar		1

Stevilo prebivalcev — leta	Stevilo obrtnikov	
	stanje	potrebe
ind. 100,3		
Izdel. in poprav. elek. aparatov		
— elektromehanika za gospodinjске stroje	1	1
— elektroinstalaterstvo	1	
Predelovanje nekovin		
— izdelovanje keramičnih okrasnih predmetov	1	
Predelovanje kovin		
— kovinska galanterija	2	
Predelovanje usnja		
— čevljarstvo	1	
Avtoprevozniki	3	
SKUPAJ OBRITNIKI IN POTREBE	16	4

KS Zgornja Šiška

Stevilo prebivalcev — leta	Število obrtnikov	
	stanje	potrebe
ind. 100,8		
Predelovanje kovin		
— avtokleparstvo		1
— galvanizerstvo	3	
— kovinska galanterija	5	
— kleparstvo	2	
— urarstvo	1	
— avtomehanika		1
Izdelovanje električnih aparatov		
— elektroinstalaterstvo	6	
— elektromehanika	4	
— elektromehanika za dvigala	1	
Izdelovanje kemičnih izdelkov		
— izdelovanje tehničnih maziv, olj	1	
Predelovanje lesa		
— mizarstvo	3	
— izdelovanje drobnih lesenih predmetov	1	
Izdelovanje tekstilnih predmetov		
— pletilstvo	1	
— šiviljstvo	1	
— žensko krojaštvo	2	
Predelovanje usnja		
— čevljarstvo		1
Izdelovanje in popravilo raznovrstnih izdelkov		
— izdelovanje predmetov iz plastičnih mas	5	
— čiščenje bojlerjev	1	
Stavbna obrt		
— zidarstvo in fasaderstvo	4	
— parketarstvo	2	
— izdelovanje in polaganje podov iz umetnih mas	1	
— soboslikarstvo	1	
— vodovodno inštalaterstvo		1
Osebne in druge storitve		
— kemično čiščenje, barvanje tkanin	2	
— žensko frizerstvo	4	
— žensko krojaštvo	3	
— čiščenje in mazanje vozil	1	
Avtoprevozniki	16	
Samostojni gostinci	1	
SKUPAJ OBRITNIKI IN POTREBE	72	4

KS Komandanta Staneta

Stevilo prebivalcev — leta	Stevilo obrtnikov	
	stanje	potrebe
ind. 114,8		
Predelovanje nekovin		
— steklarstvo		2
— izdelovanje keramičnih okrasnih predmetov		2
— pihanje stekla		1
Predelovanje kovin		
— kovinska galanterija		4
— kovinostrugarstvo		1
— kleparstvo		1
Izdel. in poprav. elek. aparatov		
— elektroinstalaterstvo		1
— elektromehanika		1
— elektromehanika za TT		1
Predelovanje lesa		
— mizarstvo		1
— lesno modelarstvo		1
Izdelovanje tekstilnih izdelkov		
— pletilstvo		3
— moško krojaštvo		1
— žensko krojaštvo		1
Predelovanje usnja		
— čevljarstvo		2
— izdelovanje zgornjih delov obutve		1
Tiskarne in knjigoveznice		
— knjigovezništvo in kartonaža		1
Izdelovanje in popravilo raznovrstnih izdelkov		
— izdelovanje predmetov iz plastičnih mas		3
Stavbna obrt		
— inštalaterstvo za vodovod in centralno kurjavo		4
— zidarstvo in fasaderstvo		1
— soboslikarstvo in pleskarstvo		3
— krovstvo in kleparstvo		1
— izdelovanje in polaganje podov iz umetnih mas		
Osebne in druge storitve		
— žensko frizerstvo		2
— moško frizerstvo		1
— avtovleka		1
— prepisovanje in razmnoževanje		2
— snaženje oken		2
Avtoprevozniki		10
SKUPAJ OBRITNIKI IN POTREBE		57

KS Dravlje

Stevilo prebivalcev — leta	Stevilo obrtnikov	
	stanje	potrebe
ind. 111,4		
Predelovanje nekovin		
— cementninarstvo		2
Predelovanje kovin		
— izdelovanje kovinske galanterije		9
— strojno ključavničarstvo		6
— emajliranje, cinkanje		2
— kovinostrugarstvo		2
— galvanizacija		3
— mehanika		1
— avtomehanika		
— voznoličar		1
— kovaštvo		1
— avtoklepar		1

Stevilo prebivalcev — leta	Stevilo obrtnikov	
	stanje	potrebe
ind. 111,4		

Izdel. in poprav. elek. aparatov		
— elektroinstalacije	5	
— elektromehanika	2	
— elektromehanika za dvigala	2	
— elektromehanika za RTV	2	
— elektromehanika za hladilne naprave	1	
— elektromehanika za gospodinjske stroje		1
Predelovanje lesa		
— mizarstvo	9	
— lesno strugarstvo	1	
— izdelovanje lesne galanterije	1	
— izdelovanje drobnih kovinskih predmetov	4	
Predelovanje papirja		
— izdelovanje papirne galanterije	1	
Izdelovanje tekstilnih izdelkov		
— izdelovanje čepic	1	
— moško krojaštvo	2	1
— šiviljstvo	2	
Predelovanje usnja		
— čevljarstvo	1	1
— izdelovanje zgornjih delov obtuve	2	
Izdelovanje živil		
— pekarstvo	1	
Izdelovanje in popravilo raznovrstnih izdelkov		
— izdelovanje predmetov iz plastičnih mas in smol	5	
Stavbna obrt		
— zidarstvo in fasaderstvo	2	
— krovstvo	1	1
— tesarstvo	1	
— soboslikarstvo in pleskarstvo	2	1
— pečarstvo	1	1
— vodoinstalarstvo	1	1
Osebne in druge storitve		
— kemično čiščenje oblek	1	1
— žensko frizerstvo	2	
— fotografiranje	1	
— vrtnarstvo in cvetličarstvo	3	
— aranžerstvo	1	
— storitve z gradbeno mehanizacijo	1	
— postrežek	1	
— snaženje oken	2	
Avtoprevozniki	14	
Samostojni gostinci	1	
SKUPAJ OBRTNIKI IN POTREBE	98	12

KS Koseze

Stevilo prebivalcev — leta	Stevilo obrtnikov	
	stanje	potrebe
ind. 115,9		

Predelovanje kovin		
— izdelovanje kovinske galanterije	4	
— strojno ključavničarstvo	1	
Izdel. in poprav. elek. aparatov		
— elektromehanika	2	
Izdelovanje kemičnih izdelkov		
— izdelovanje kozmetičnih sredstev in dišav	1	

Stevilo prebivalcev — leta	Stevilo obrtnikov	
	stanje	potrebe
ind. 115,9		

Predelovanje lesa		
— mizarstvo		3
Predelovanje usnja		
— izdelovanje usnjene galanterije		2
— čevljarstvo		1
Izdelovanje in popravilo raznovrstnih izdelkov		
— izdelovanje predmetov iz plastičnih mas in smol		3
Stavbna obrt		
— zidarstvo in fasaderstvo		1
Osebne in druge storitve		
— barvanje usnjenih predmetov		1
— vozno ličarstvo		1
Avtoprevozniki		6
Samostojni gostinci		3
SKUPAJ OBRTNIKI IN POTREBE	29	

KS Podutik

Stevilo prebivalcev — leta	Stevilo obrtnikov	
	stanje	potrebe
ind. 128,9		

Predelovanje nekovin		
— steklarstvo		1
Predelovanje kovin		
— strojno ključavničarstvo		2
— kovinostrugarstvo		2
— orodjarstvo		1
Izdel. in poprav. elek. aparatov in pribora		
— elektroinstalaterstvo		1
Predelovanje lesa		
— lesno strugarstvo		2
— mizarstvo		4
— izdelovanje drobnih lesenih predmetov		3
Izdelovanje tekstilnih izdelkov		
— pletilstvo		1
— krojaštvo		1
Predelovanje usnja		
— usnjena galanterija		1
Izdelovanje živil		
— slaščičarstvo		1
— pekarstvo		1
Stavbna obrt		
— soboslikarstvo in pleskarstvo		2
— zidarstvo in fasaderstvo		2
Osebne in druge storitve		
— žensko frizerstvo		1
— vozno ličarstvo		1
— čiščenje in mazanje vozil		1
Avtoprevozniki		13
Samostojni gostinci		2
SKUPAJ OBRTNIKI IN POTREBE	43	

KS Gunclje—M. Vižmarje

Stevilo prebivalcev — leta	Stevilo obrtnikov	
	1978 — 1.509	
	stanje	potrebe
1980 — 1.620 ind. 107,3		
Predelovanje kovin		
— strojno ključavničarstvo	1	
— kovinostrugarstvo	1	
— izdelovanje kovinske galanterije	1	
Izdel. in poprav. elek. aparatov		
— elektroinstalacije	2	
— elektromehanika	1	
— elektromehanika za gospodinjske stroje		1
— avtoelektrikar	1	
Predelovanje lesa		
— mizarstvo	4	
— tapetništvo	2	
— izdelovanje drobnih lesenih predmetov	3	
Izdelovanje tekstilnih izdelkov		
— pletilstvo	3	
— tekstilna galanterija	1	
— krojaštvo		1
Izdelovanje in popravilo raznovrstnih izdelkov		
— izdelovanje predmetov iz plastičnih mas in smol	3	
— izdelovanje glasbil	1	
Stavbna obrt		
— zidarstvo in fasaderstvo	2	
— soboslikarstvo in pleskarstvo	1	
— vodoinštalaterstvo		1
Osebnе in druge storitve		
— vozno ličarstvo	1	
— aranžerstvo	2	
— uglaševanje glasbil	1	
— snaženje oken	1	
— žensko frizerstvo		1
— moško frizerstvo		1
Predelovanje usnja		
— čevljarstvo		1
Avtoprevozniki	7	
SKUPAJ OBRTNIKI IN POTREBE	39	6

KS Šentvid

Stevilo prebivalcev — leta	Stevilo obrtnikov	
	1978 — 5.464	
	stanje	potrebe
1980 — 5.913 ind. 108,2		
Predelovanje nekovin		
— pihanje stekla	1	
— steklarstvo	1	
— brušenje stekla	1	
Predelovanje kovin		
— ključavničarstvo	2	
— kovinostrugarstvo	2	
— kovinska galanterija	5	
— mehanika	2	
— avtomehanika	2	1
— precizna mehanika	1	
— kleparstvo	3	
— avtokleparstvo	1	
— avtoelektrikar		1
— kovinoslikarstvo	2	
— emajliranje, cinkanje	2	
— čevljar	1	
Izdel. in poprav. elek. aparatov in pribora		
— elektroinstalaterstvo	2	

Stevilo prebivalcev — leta	Stevilo obrtnikov	
	1978 — 5.464	
	stanje	potrebe
1980 — 5.913 ind. 108,2		
— elektromehanika	3	
— elektromehanika za hladilne naprave	1	
— elektromehanika za gospodinjske stroje	2	1
— akumulatorstvo	1	
Predelovanje lesa		
— lesostrugarstvo	3	
— mizarstvo	18	
— izdelovanje drobnih lesenih predmetov	2	
Izdelovanje tekstilnih izdelkov		
— pletilstvo	1	
— moško krojaštvo	1	
— žensko krojaštvo	1	
— šiviljstvo	2	
— tekstilna galanterija	3	
Predelovanje usnja		
— čevljarstvo	2	
Izdelovanje gumijastih izdelkov		
— vulkanizacija	1	
Izdelovanje živil		
— slaščičarstvo	2	
Tiskarne in knjigoveznice		
— knjigoveštvo in kartonaža	2	
— fotokopirnica		1
Izdelovanje in popraviljanje raznovrstnih izdelkov		
— izdelovanje predmetov iz plastičnih mas in smol	5	
Stavbna obrt		
— instalaterstvo za vodovod	5	
— instalaterstvo za centralno kurjavo	2	
— zidarstvo in fasaderstvo	2	
— tesarstvo	1	
— izdelovanje in polaganje podov iz umetnih mas	2	
Osebnе in druge storitve		
— kemično čiščenje oblek	2	
— moško frizerstvo	1	
— žensko frizerstvo	4	
— vozno ličarstvo	2	
— storitve z gradbeno mehanizacijo	2	
— snaženje oken	1	
Avtoprevozniki	7	
Samostojni gostinci	3	
SKUPAJ OBRTNIKI IN POTREBE	112	4

KS Vižmarje—Brod

Stevilo prebivalcev — leta	Stevilo obrtnikov	
	1978 — 5.244	
	stanje	potrebe
1980 — 5.497 ind. 104,8		
Predelovanje nekovin		
— cementninarstvo	2	
Predelovanje kovin		
— galvanizerstvo	1	
— brusništvo	1	
— strojno ključavničarstvo	2	1
— orodjarstvo	1	
— kovinostrugarstvo	1	
— kovinska galanterija	8	
— mehanika	1	
— avtomehanika	1	1
— kleparstvo	4	

Število prebivalcev — leta	Število obrtnikov	
	stanje	potrebe
ind. 104,8		
— avtoklepar		1
Izdel. in poprav. elek. aparatov in pribora		
— elektroinstalaterstvo	2	1
— elektromehanika	2	
— elektromehanika za gospodinjske stroje		1
— elektromehanika za radijske in TV aparate	1	1
— elektromehanika za dvigala	1	
Predelovanje lesa		
— lesostrugarstvo	2	
— mizarstvo	16	
— izdelovanje drobnih lesenih predmetov		
Izdelovanje tekstilnih izdelkov		
— moško krojaštvo	1	1
— šiviljstvo	2	
— pletiljstvo	1	
— tekstilna galanterija	1	
Predelovanje usnja		
— čevljarstvo	1	1
— jermenarstvo in sedlarstvo	1	
— izdelovanje usnjene galanterije	1	
Izdelovanje in popravilo raznovrstnih izdelkov		
— izdelovanje predmetov iz plastičnih mas in smol	8	
— izdelovanje kovinskih okrasnih predmetov	2	
— izdelovanje turističnih spominkov	1	
Osebne in druge storitve		
— kemično čiščenje oblek	1	
— moško frizerstvo	1	1
— kozmetika obraza in telesa	1	
Avtoprevozniki	20	
Samostojni gostinci	1	
SKUPAJ OBRTNIKI IN POTREBE	92	9

KS Stanežiče—Medno

Število prebivalcev — leta	Število obrtnikov	
	stanje	potrebe
ind. 104,4		
Predelovanje kovin		
— izdelovanje kovinske galanterije	4	
— avtomehanika	1	
Izdel. in poprav. elek. aparatov in pribora		
— elektroinstalaterstvo	1	
Predelovanje lesa		
— izdelovanje lesne galanterije	1	
— mizarstvo	1	
Izdelovanje in popravilo raznovrstnih izdelkov		
— izdelovanje predmetov iz plastičnih mas in smol	7	
Stavbna obrt		
— zidarstvo in fasaderstvo	2	
— soboslikarstvo in pleskarstvo	1	
— instalaterstvo za vodovod		1
Predelovanje usnja		
— čevljarstvo		1
Osebne in druge storitve		
— vozno ličarstvo	2	

Število prebivalcev — leta	Število obrtnikov		
	stanje	potrebe	
			1978 — 1.024
ind. 104,4			
— snaženje oken		2	
— čiščenje in mazanje vozil		1	
— kemična čistilnica			1
— moški frizer			1
— ženski frizer			1
Avtoprevozniki		4	
Samostojni gostinci		3	
SKUPAJ OBRTNIKI IN POTREBE	30	5	

KS Pirniče

Število prebivalcev — leta	Število obrtnikov		
	stanje	potrebe	
			1978 — 2.262
ind. 114,5			
Predelovanje nekovin			
— cementninarstvo		1	
Predelovanje kovin			
— ključavničarstvo		1	
— kovinostrugarstvo		1	
— kovinska galanterija		6	
— avtomehanika			1
— avtokleparstvo			1
Izdelovanje in popravilo raznovrstnih izdelkov			
— elektromehanika		1	
— elektromehanika za gospodinjske stroje			1
— elektromehanika za radijske in TV aparate			1
Predelovanje lesa			
— mizarstvo		2	
— lesna galanterija		2	
Izdelovanje tekstilnih izdelkov			
— tekstilna galanterija		1	
— šiviljstvo			1
— krojaštvo			1
Izdelovanje in popravilo raznovrstnih izdelkov			
— izdelovanje predmetov iz plastičnih mas in smol		1	
Osebne in druge storitve			
— vozno ličarstvo		2	
— moško frizerstvo			1
— žensko frizerstvo			1
Predelovanje usnja			
— čevljarstvo			1
Stavbna obrt			
— elektroinstalaterstvo			1
— instalaterstvo za vodovod			1
Avtoprevozniki		9	
Samostojni gostinci		3	
SKUPAJ OBRTNIKI IN POTREBE	36	4	

KS Smednik

Število prebivalcev — leta	Število obrtnikov		
	stanje	potrebe	
			1978 — 1.460
ind. 111,6			
Predelovanje nekovin			
— steklarstvo			1
Predelovanje kovin			
— izdelovanje kovinske galanterije			3

Stevilo prebivalcev — leta	Stevilo obrtnikov	
	1978 — 1.460	stanje potrebe
	1980 — 1.630 ind. 111,6	
— ključavničarstvo	2	
— avtokleparstvo	1	
Predelovanje lesa		
— lesostrugarstvo	2	
— mizarstvo	2	
Izdelovanje tekstilnih izdelkov		
— šiviljstvo	1	
— pletilstvo	1	
Izdelovanje in popravilo raznovrstnih izdelkov		
— izdelovanje turističnih spominkov	1	
Stavbna obrt		
— tesarstvo	1	
— zidarstvo in fasaderstvo	1	
Osebne in druge storitve		
— žensko frizerstvo	1	
Avtoprevozniki	7	
Samostojni gostinci	1	
SKUPAJ OBRTNIKI IN POTREBE	25	

KS Šmartno—Tacen

Stevilo prebivalcev — leta	Stevilo obrtnikov	
	1978 — 1.735	stanje potrebe
	1980 — 1.813 ind. 104,4	
Predelovanje nekovin		
— cementninarstvo	1	
Predelovanje kovin		
— ključavničarstvo	2	
— galvanizerstvo	1	
— strojno ključavničarstvo	2	
— avtomehanika	1	
— kleparstvo	1	
Izdelovanje kemičnih izdelkov		
— izdelovanje čistilnih sredstev	1	
— izdelovanje tehničnih maziv in olj	2	
Predelovanje lesa		
— mizarstvo	4	
Predelovanje papirja		
— izdelovanje drobnih predmetov iz papirja	2	
Izdelovanje tekstilnih izdelkov		
— tekstilna galanterija	1	
Predelovanje usnja		
— čevljarstvo	1	
— izdelovanje usnjene galanterije	1	
Izdelovanje živil		
— mesarstvo	1	
Stavbna obrt		
— instalaterstvo ca centralno kurjavo	1	
— instalaterstvo za vodovod	1	
— zidarstvo in fasaderstvo	3	
— tesarstvo	1	
— krovstvo	1	
— parketarstvo	1	
— soboslikarstvo in pleskarstvo	2	
Osebne in druge storitve		
— moško frizerstvo	1	
— žensko frizerstvo	1	
Avtoprevozniki	7	
Samostojni gostinci	5	
SKUPAJ OBRTNIKI IN POTREBE	45	

KS Gameljne—Rašica

Stevilo prebivalcev — leta	Stevilo obrtnikov	
	1978 — 1.333	stanje potrebe
	1980 — 1.342 ind. 100,6	
Predelovanje kovin		
— strojno ključavničarstvo	1	
— orodjarstvo	1	
— kovinska galanterija	3	
Izdel. in poprav. elek. aparatov		
— elektromehanika	1	
Predelovanje lesa		
— mizarstvo	1	
Izdelovanje tekstilnih izdelkov		
— pletilstvo	1	
Stavbna obrt		
— instalaterstvo za vodovod	1	
— soboslikarstvo in pleskarstvo	3	
Osebne in druge storitve		
— storitve z gradbeno mehanizacijo	1	
Avtoprevozniki	2	
Samostojni gostinci	4	
SKUPAJ OBRTNIKI IN POTREBE	19	

KS Medvode

Stevilo prebivalcev — leta	Stevilo obrtnikov	
	1978 — 6.583	stanje potrebe
	1980 — 7.160 ind. 108,7	
Predelovanje nekovin		
— steklarstvo	1	
— cementninarstvo	1	
Predelovanje kovin		
— kovaštvo	1	
— ključavničarstvo	2	
— strojno ključavničarstvo	1	
— kovinska galanterija	2	
— avtomehanika	1	
— mehanika	1	
— kleparstvo	1	
— avtokleparstvo	1	
Izdel. in poprav. elek. aparatov		
— elektroinstalaterstvo	3	
— elektromehanika	2	
— elektromehanika za radijske in TV aparate	1	
— elektromehanika za TT naprave	1	
— avtoelektrikarstvo	1	
Predelovanje lesa		
— mizarstvo	7	
— lesno modelarstvo	2	
Izdelovanje tekstilnih izdelkov		
— izdelovanje tekstilne galanterije	1	
Izdelovanje živil		
— slaščičarstvo	1	
— mesarstvo	1	
Izdelovanje in popravilo raznih izdelkov		
— izdelovanje kovinskih okrasnih predmetov	2	
— izdelovanje predmetov iz plastičnih mas in smol	4	
Osebne in druge storitve		
— moško frizerstvo	2	
— žensko frizerstvo	2	
— vozno ličarstvo	2	

Število prebivalcev — leta	Število obrtnikov	
	stanje	potrebe
1980 — 7.160 ind. 108,7		
— prepisovanje in razmnoževanje	1	
— snaženje oken	1	
Avtoprevozniki	15	
Samostojni gostinci	5	
SKUPAJ OBRTNIKI IN POTREBE	64	

KS Bukovica—Šinkov turn

Število prebivalcev — leta	Število obrtnikov	
	stanje	potrebe
1980 — 1.142 ind. 105,2		
Predelovanje nekovin		
— steklarstvo	1	
— cementninarstvo	1	
Predelovanje kovin		
— kovinska galanterija	1	
Izdelovanje in popravilo raznovrstnih izdelkov		
— ščetkarstvo	1	
Stavbna obrt		
— zidarstvo in fasaderstvo	1	
— kamnoseštvo	1	
— krovstvo	1	
— tesarstvo	2	
Avtoprevozniki	2	
Samostojni gostinci	1	
SKUPAJ OBRTNIKI IN POTREBE	12	

KS Trnovec—Topol

Število prebivalcev — leta	Število obrtnikov	
	stanje	potrebe
1980 — 375 ind. 108,6		
Avtoprevozniki	2	
Samostojni gostinci	3	
SKUPAJ OBRTNIKI IN POTREBE	5	

KS Vodice

Število prebivalcev — leta	Število obrtnikov	
	stanje	potrebe
1980 — 2.348 ind. 104,4		
Predelovanje kovin		
— ključavničarstvo	1	
— avtokleparstvo	1	
Predelovanje lesa		
— mizarstvo	4	
Izdelovanje živil		
— pekarstvo	1	
Stavbna obrt		
— pečarstvo	2	
— zidarstvo in fasaderstvo	2	
Osebne in druge storitve		
— žensko frizerstvo	1	
— storitve z gradbeno mehanizacijo	1	
Avtoprevozniki	7	
Samostojni gostinci	1	
SKUPAJ OBRTNIKI IN POTREBE	21	

KS Šercer

Število prebivalcev — leta	Število obrtnikov	
	stanje	potrebe
1980 — 3.479 ind. 111,6		
Predelovanje kovin		
— kovinska galanterija	1	
Izdelovanje električnih aparatov		
— elektroinstalaterstvo	1	1
Izdelovanje tekstilnih izdelkov		
— šiviljstvo	1	
— krojaštvo		1
Izdelovanje in popravilo raznovrstnih izdelkov		
— izdelovanje predmetov iz plastičnih mas in smol	1	
Stavbna obrt		
— zidarstvo in fasaderstvo	1	
— soboslikarstvo in pleskarstvo		1
— instalacije za vodovod		1
Osebne in druge storitve		
— storitve z gradbeno mehanizacijo	1	
— čiščenje talnih oblog	1	
Avtoprevozniki	3	
SKUPAJ OBRTNIKI IN POTREBE	10	4